

แผนบริหารความเสี่ยงทุจริตประพฤตมิชอบ
ของกลุ่มตรวจสอบภายใน
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ ซึ่งปัญหามาจากสาเหตุต่าง ๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก ความเสี่ยงจึงจำเป็นต้องคิดล่วงหน้าเสมอ การป้องกันการทุจริต คือ การแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มตรวจสอบภายใน และเป็นกรอบคุณธรรมของกลุ่มตรวจสอบภายในที่ร่วมต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ และสามารถตอบสนองนโยบายรัฐบาลในการป้องกันการทุจริตในภาครัฐ

หลักประกันที่สำคัญในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนนั้น คือ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ในองค์กร เพื่อลดโอกาสที่จะประสบปัญหาและความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการทุจริต เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยจะต้องมีการวิเคราะห์ถึงสาเหตุ การแก้ไขปัญหา และการป้องกันเหตุการณ์ความเสียหายการทุจริตล่วงหน้าเสมอ โดยเฉพาะในเรื่องการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซง การใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมสาธารณะ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อภารกิจ ภาครัฐการให้บริการประชาชน และประเทศชาติ

ในการนี้ กลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา จึงได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตประพจน์มิชอบภายในกลุ่ม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงและแนวทางในการป้องกันรวมทั้งสิ้น ๕ มิติ ประกอบด้วย ๑. มิติการบริหารบุคคล ๒. มิติการบริหารทรัพย์สินทางราชการ ๓. มิติการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม ๔. มิติการจัดซื้อจัดจ้าง ๕. มิติการรักษาความลับทางราชการ เพื่อให้กลุ่มตรวจสอบภายในมีมาตรการหรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุก และการลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

กลุ่มตรวจสอบภายใน
มกราคม ๒๕๖๗

สารบัญ

	หน้า
๑. หลักการและเหตุผล	๔
๒. วัตถุประสงค์	๕
๓. ประโยชน์ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง	๕
๔. ขอบเขตของการประเมินความเสี่ยง	๕
๕. การวิเคราะห์ความเสี่ยง	๖
๖. แผนบริหารความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบ	๑๒-๑๕
๑. มิติการบริหารบุคคล	
๒. มิติการบริหารทรัพย์สินทางราชการ	
๓. มิติการเบิกจ่ายเบี่ยประชุม	
๔. มิติการจัดซื้อจัดจ้าง	
๕. มิติการรักษาความลับทางราชการ	
๗. แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง	๑๖
บรรณานุกรม	๑๘

**แผนบริหารความเสี่ยงทุจริตประพตติมิชอบของกลุ่มตรวจสอบภายใน
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗**

๑. หลักการและเหตุผล

ปัญหาการทุจริตเป็นปัญหาที่มีผลกระทบต่อประเทศอย่างมากในหลายๆด้าน ทั้งในด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาสังคม ด้านเสถียรภาพทางการเมือง และตลอดจนด้านความมั่นคงของประเทศ ซึ่งเหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตหากเกิดแล้วจะมีผลกระทบทางลบ โดยส่วนใหญ่จะเกิดจากสาเหตุต่างๆ ที่ค้นหาต้นตอที่แท้จริงได้ยาก โดยเฉพาะการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคลโดยการละเมิดต่อกฎหมายหรือจริยธรรมด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลพินิจในกระบวนการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่รับผิดชอบ ให้เป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง ส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมสาธารณะ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อภารกิจ ภาครัฐ การให้บริการประชาชน และประเทศชาติ

แผนการปฏิรูปประเทศด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพตติมิชอบ (ฉบับปรับปรุง) ให้ความสำคัญกับกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมี นัยสำคัญ (Big Rock) จำนวน ๕ กิจกรรม ได้แก่ (๑) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต (๒) การพัฒนาการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและพัฒนาระบบคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริตที่มีประสิทธิภาพ (๓) พัฒนาระบบการยุติธรรมที่รวดเร็ว โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ในการดำเนินคดีทุจริต ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน (๔) พัฒนาระบบราชการไทยให้โปร่งใส ไร้ผลประโยชน์และ (๕) พัฒนามาตรการสกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบายในการดำเนินโครงการขนาดใหญ่

องค์กรภาครัฐทุกส่วนราชการ จึงต้องกำหนดมาตรการหรือแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหการทุจริตประพตติมิชอบในส่วนราชการของตนเอง โดยมุ่งเน้นการสร้างธรรมาภิบาล และส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการตรวจสอบ เฝ้าระวัง เพื่อให้สกัดกั้นมิให้เกิดการทุจริตประพตติมิชอบ โดยการแก้ไขปัญหายังยั้งนั้น จำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงด้านการทุจริตล่วงหน้าก่อนเสมอ เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กร ซึ่งการประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตการออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการที่เหมาะสม จะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริต ให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร

ดังนั้น กลุ่มตรวจสอบภายใน จึงได้จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงทุจริตประพตติมิชอบ โดยมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงและแนวทางในการป้องกัน ความเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุให้เกิดการทุจริต โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช้การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด โดยมีจำนวนทั้งสิ้น ๕ มิติ ประกอบด้วย ประกอบด้วย **๑. มิติการบริหารบุคคล** อาทิ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามระเบียบวินัย เช่น ขาด ลา มาสาย สแกนลายนิ้วมือ **๒. มิติการบริหารทรัพย์สินทางราชการ** อาทิ การจัดซื้อคอมพิวเตอร์ การเบิกจ่ายงบประมาณ **๓. มิติการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม** **๔. มิติการจัดซื้อจัดจ้าง** อาทิ การใช้ทรัพยากรของรัฐไปในทางส่วนตน และ **๕. มิติการรักษาความลับทางราชการ** เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุก และการลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑) เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงทุจริตประพตติมิชอบ โดยวิเคราะห์ความเสี่ยงและแนวทางในการป้องกันความเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุให้เกิดการทุจริต

๒) เพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกัน ควบคุมหรือลดความเสี่ยงการทุจริตประพตติมิชอบ

๓) เพื่อสร้างความเชื่อมั่น และแสดงเจตจำนงสุจริตในการบริหารราชการของกลุ่มตรวจสอบภายใน

๓. ประโยชน์ในการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง

๑. มีเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจถึงกิจกรรมควบคุมความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ของกลุ่มตรวจสอบภายใน พร้อมนำแผนไปสู่การปฏิบัติ อันจะช่วยลดมูลเหตุหรือโอกาสในการเกิดความเสี่ยงทุจริตประพตติมิชอบที่จะเกิดขึ้นกับองค์กรได้ รวมทั้งยังสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้อย่างทันเวลา

๒. สามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ/กิจกรรมควบคุมความเสี่ยงทุจริตประพตติมิชอบให้เป็นไปตามเกณฑ์ตัวชี้วัดที่กำหนด และนำผลที่ได้จากการติดตามมาเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนฯ ในปีถัดไป

๓. บุคลากรของกลุ่มตรวจสอบภายใน มีการสร้างวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยงทุจริตประพตติมิชอบ โดยนำแนวทางการบริหารจัดการไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงาน อันส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

๔. กลุ่มตรวจสอบภายใน มีขีดความสามารถและมาตรฐานการดำเนินงานตามนโยบายการดำเนินงานที่สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภากำหนด

๔. ขอบเขตของการประเมินความเสี่ยง

กลุ่มตรวจสอบภายในได้กำหนดขอบเขตการวิเคราะห์ ประเมิน และแนวทางป้องกันความเสี่ยงด้านความโปร่งใส เพื่อลดการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน แบ่งออกเป็น ๕ มิติ ดังนี้

๑. มิติการบริหารบุคคล

๒. มิติการบริหารทรัพย์สินทางราชการ

๓. มิติการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม

๔. มิติการจัดซื้อจัดจ้าง

๕. มิติการรักษาความลับทางราชการ

๕. การวิเคราะห์ความเสี่ยง

กรอบตามหลักของการควบคุมภายในองค์กร (Control Environment) ตามมาตรฐาน COSO 2013 (Committee of sponsoring Organization 2013) ซึ่งมาตรฐาน COSO เป็นแนวคิดของการควบคุมภายในองค์กรที่เป็นมาตรฐานและได้รับการยอมรับในระดับสากล โดยเริ่มเผยแพร่เมื่อปี ๑๙๙๒ และปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมล่าสุดในปี ๒๐๑๓ ที่กำหนดให้มีการควบคุมภายในองค์กรแต่เพิ่มเติมในส่วนอื่น ๆ ให้ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มเติมเรื่องการสอดส่อง ในภาพรวมของการกำกับดูแลกิจการ/องค์กร ดังนั้น การควบคุมภายในจึงถือว่ามีสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของกิจการ/องค์กร

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต (ทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต Fraud Triangle) ประกอบด้วย

๑. แรงกดดันหรือแรงจูงใจ(Pressure/Incentive)
๒. โอกาส (Opportunity) ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่างๆ ภายในองค์กร
๓. การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำ (Rationalization)

ประเภทความเสี่ยงการทุจริตแบ่งออกได้ ๒ ประเภท ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การเฝ้าระวังและตรวจสอบการทุจริตภายในกิจการ/องค์กร ตามหลักการ/แนวคิด COSO ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ดังนี้

๑. สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment)
๒. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)
๓. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities)
๔. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)
๕. กิจกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล (Monitoring Activities)

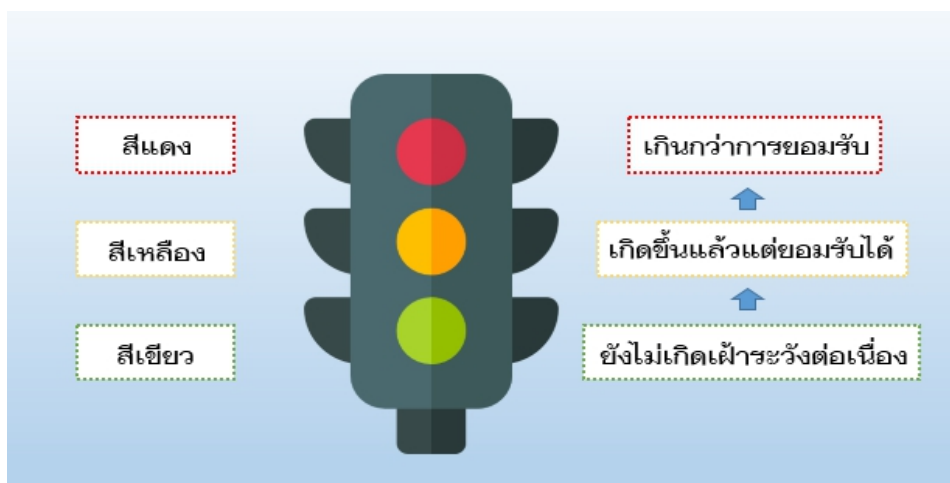
โดยกรอบหรือภาระงานในการประเมินความเสี่ยงการทุจริตมี ๔ กระบวนการ ดังนี้

- (๑) Corrective : แก้ไขปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
- (๒) Detective : เฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบและจะต้องสอดส่องตั้งแต่แรก ตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัย ทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสนั้นแก่ผู้บริหาร
- (๓) Preventive : ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนที่พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่เกิดซ้ำขึ้นอีก (Know Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไปมีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้เกิดทุจริตเข้ามาได้อีก
- (๔) Forecasting : การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันการปราบปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknow Factor)

Know Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีมานานอยู่แล้ว
Unknow Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากการพยากรณ์ ประเมินการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดก่อนล่วงหน้า)

สถานะความเสี่ยงสามารถระบุออกได้ตามสีไฟจราจร ดังนี้

- **สถานะสีเขียว** : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- **สถานะสีเหลือง** : ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวัง ในระหว่างปฏิบัติงาน ตามปกติควบคุมดูแลได้
- **สถานะสีส้ม** : ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน และหลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน จนยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- **สถานะสีแดง** : ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอก คนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

กลุ่มตรวจสอบภายใน ได้วิเคราะห์ความเสี่ยงจากกระบวนการ และขั้นตอนการปฏิบัติงานต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของกลุ่มตรวจสอบภายใน และประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น โดยอ้างอิงเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริต “คู่มือแนวทางประเมินความเสี่ยงการทุจริต FRAs RISK-ASSESSMENTS, ๒๑ มกราคม ๒๕๖๒” จาก สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต (ป.ป.ท.) เพื่อระบุประเด็นความเสี่ยง ประเภทความเสี่ยง และสถานะความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริตหรือความไม่โปร่งใสที่สำคัญในแต่ละด้าน ซึ่งนำไปสู่มาตรการจัดการความเสี่ยงโดยสามารถระบุประเด็นความเสี่ยงได้ ดังนี้

๑. ตารางระบุประเภทความเสี่ยงและสถานะความเสี่ยง

มิติ	ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยง การทุจริต		สถานะ ความ เสี่ยง
			Know Factor	Unknow Factor	
๑. มิติการ บริหารบุคคล	๑.๑ ความเสี่ยง ด้านการปฏิบัติตาม ระเบียบวินัย	๑. การมาสาย สแกน, ลายนิ้วมือแต่ไม่มาทำงาน ๒. การละเลยการปฏิบัติ หน้าที่	✓		สีเขียว
	๑.๒ ความเสี่ยง ที่อาจเป็นเหตุให้ละ เว้นการปฏิบัติ หน้าที่โดยมิชอบ	การปฏิบัติราชการของ บุคลากรของกลุ่มตรวจสอบ ภายใน มีความเข้าใจใน แนวทางการปฏิบัติงานที่ แตกต่างกันและไม่เป็นไปใน ทิศทางเดียวกัน		✓	สีเขียว
๒. มิติการ บริหารทรัพย์สิน ของทางราชการ	เจ้าหน้าที่นำวัสดุ อุปกรณ์และของใช้ ในราชการ ไปใช้ ส่วนตัว	การบันทึกและตรวจสอบ ข้อมูลการนำทรัพย์สินของ รัฐไปใช้ยังไม่เป็นระบบที่ ชัดเจน	✓		สีเขียว
๓. มิติการ เบิกจ่าย	ความเสี่ยงที่จะเกิด ความผิดพลาด จาก การอำพราง หรือ ปกปิดข้อมูลของผู้ เบิกจ่าย/ผู้นำจ่าย	การตรวจสอบ เป็นการ ตรวจสอบในเบื้องต้น ยังขาด การตรวจสอบข้อมูลเชิงลึก ส่งผลให้ขาดข้อมูลการคัด กรองผลประโยชน์ทับซ้อน		✓	สีเขียว
๔. มิติการ จัดซื้อจัดจ้าง	กระบวนการจัดซื้อ จัดจ้างมีความล่าช้า	เจ้าหน้าที่ไม่ชำนาญใน กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เนื่องจากกลุ่มตรวจสอบ ภายในมีการจัดซื้อจัดจ้าง น้อยครั้งเจ้าหน้าที่เพิ่งเข้า รับตำแหน่งใหม่		✓	สีเขียว
๕ มิติการ รักษา ความลับทาง ราชการ	๕.๑ ความเสี่ยงด้าน การรับ – ส่งเอกสาร ลับหรือพยาน หลักฐานอันเป็น ความลับ	๑. บุคคลอื่นหรือผู้ที่ไม่มี ส่วนเกี่ยวข้องล่วงรู้ข้อมูล อันเป็นความลับ ๒. ข้อมูลเอกสารลับของทาง ราชการอาจรั่วไหลไปสู่ สาธารณะและถูกนำไปใช้ ในการไม่สุจริต		✓	สีเขียว

มิติ	ประเด็นความเสี่ยง	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต		สถานะความเสี่ยง
			Know Factor	Unknow Factor	
	๕.๒ ความเสี่ยงด้านการจัดทำเอกสารหรือการรวบรวมพยานหลักฐานอันเป็นความลับ	๑. บุคคลอื่นหรือผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องล่วงรู้ข้อมูลอันเป็นความลับ ๒. ข้อมูลเอกสารลับของทางราชการอาจรั่วไหลไปสู่สาธารณะและถูกนำไปใช้ในการไม่สุจริต		✓	สีเขียว
	๕.๓ ความเสี่ยงด้านการจัดทำสำเนาเอกสารลับ	๑. บุคคลอื่นหรือผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องล่วงรู้ข้อมูลอันเป็นความลับ ๒. ข้อมูลเอกสารลับของทางราชการอาจรั่วไหลไปสู่สาธารณะและถูกนำไปใช้ในการไม่สุจริต		✓	สีเขียว

จากตาราง ๑ แสดงให้เห็นว่าจากขอบเขตความเสี่ยงการทุจริตประพฤติมิชอบของกลุ่มตรวจสอบภายใน ทั้ง ๕ มิติ นั้น ประกอบด้วยประเด็นความเสี่ยงจำนวนทั้งสิ้น ๘ ประเด็น ซึ่งมีเหตุการณ์ความเสี่ยงจำนวน ๑๒ เหตุการณ์ และแยกเป็นประเภท Know Factor จำนวน ๒ ประเภท โดยมีสถานะความเสี่ยง สีเหลืองจำนวน ๒ สถานะ และประเภท Unknow Factor จำนวน ๖ ประเภท โดยมีสถานะความเสี่ยงสีเหลือง จำนวน ๑ สถานะ และสีเขียว ๕ สถานะ

ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตที่สถานะความเสี่ยงระดับสูงหรือสูงมาก “สีส้ม/แดง” จะเป็นประเด็นความเสี่ยงที่มีความจำเป็นต้องเฝ้าระวังอย่างมาก โดยจะคำนวณหา “ค่าความเสี่ยงรวม” ได้จากค่าความเสี่ยงรวม = ความจำเป็นของการเฝ้าระวัง (ที่มีค่า ๑ – ๓) × ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า (๑ – ๓)

โดยมีเกณฑ์ในการให้ค่า ดังนี้

๑. ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง มีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

- **MUST** หมายถึงมีความจำเป็นสูงของการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกันไม่ดำเนินการไม่ได้ ค่าของ MUST คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒

- **SHOULD** หมายถึงมีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต ค่าของ SHOULD คือ ค่าที่อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น

๒. ระดับความรุนแรงของผลกระทบ มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

- **ค่า ๒ หรือ ๓** คือ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย Stakeholders รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาควิชาหรือฝ่าย

- **ค่า ๒ หรือ ๓** คือ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นเกี่ยวข้องกับ ผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายจ่ายเพิ่ม Financial

- ค่า ๒ หรือ ๓ คือ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย Customer/User

- ค่า ๑ หรือ ๒ คือ กิจกรรมหรือขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้นผลกระทบต่อกระบวนการภายใน Internal Process หรือกระทบด้านการเรียนรู้ องค์ความรู้ Learning & Growth

จากนั้น นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริต ว่ามีระดับการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ (คุณภาพการจัดการ สอดส่อง เฝาระวังในงานปกติ) โดยเกณฑ์คุณภาพการจัดการ จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

ดี : จัดการได้ทันที ทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรไม่มีผลเสียหายทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม

พอใช้ : จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการไม่ได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงาน องค์กรแต่ยอมรับได้ มีความเข้าใจ

อ่อน : จัดการไม่ได้ หรือได้เพียงส่วนน้อย การจัดการเพิ่มเกิดจากรายจ่าย มีผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบผลงานและยอมรับไม่ได้ ไม่มีความเข้าใจ

คุณภาพการจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
	ค่าความเสี่ยงระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยงระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยงระดับสูง
ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง
อ่อน	อ่อน	ค่อนข้างสูง	สูง

๒. ตาราง SCORING ข้อมูลที่ต้องเฝาระวัง ๒ มิติ (Risk level matrix)

ที่	มิติ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริตระดับสถานะสีส้ม/สีแดง	ระดับของความจำเป็นของการเฝาระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความรุนแรงของผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยงรวม (๑-๕)	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (ต่ำ/ปานกลาง/สูง)
๑	มิติการบริหารบุคคล	๑.๑ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามระเบียบวินัย	๑	๑	๒	ต่ำ
		๑.๒ ความเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุให้ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	-	-	-	-
๒	มิติการบริหารทรัพย์สินของทางราชการ	เจ้าหน้าที่นำวัสดุอุปกรณ์และของใช้ในราชการไปใช้ส่วนตัว	๓	๒	๓	ต่ำ

ที่	มติ	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต ระดับสถานะ สีส้ม/สีแดง	ระดับของความ จำเป็นของ การเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความ รุนแรงของ ผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความ เสี่ยงรวม (๑-๕)	ค่าประเมินการควบคุม ความเสี่ยงการทุจริต (ต่ำ/ปานกลาง/สูง)
๓	มติการ เบิกจ่าย	ความเสี่ยงที่จะเกิด ความผิดพลาด จากการ อำพราง หรือปกปิด ข้อมูลของผู้เบิกจ่าย/ ผู้นำจ่าย	๑	๑	๒	ต่ำ
๔	มติการจัดซื้อ จัดจ้าง	กระบวนการจัดซื้อ จัดจ้างมีความล่าช้า	๑	๑	๒	ต่ำ
๕	มติการรักษา ความลับทาง ราชการ	๕.๑ ความเสี่ยงด้านการ รับ - ส่งเอกสารลับหรือ พยานหลักฐานอันเป็น ความลับ	๑	๒	๓	ต่ำ
		๕.๒ ความเสี่ยงด้านการ จัดทำเอกสารหรือการ รวบรวมพยาน หลักฐานอันเป็น ความลับ	๑	๒	๓	ต่ำ
		๕.๓ ความเสี่ยงด้าน การจัดทำสำเนา เอกสารลับ	๑	๒	๓	ต่ำ

จากตาราง ๒ แสดงให้เห็นว่าจากขอบเขตความเสี่ยงการทุจริตของสำนักพัฒนาทรัพยากรบุคคล ทั้ง ๕ มติ นั้น มีประเด็นความเสี่ยงที่ต้อง “เฝ้าระวัง” จำนวนทั้งสิ้น ๕ ประเด็น รวมทั้งแสดงให้เห็น การประเมินค่าความเสี่ยงรวม (๑-๕) และค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต (ต่ำ - สูง) โดยประเด็นความเสี่ยงที่มีค่าความเสี่ยงรวมและค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต “ต่ำ” จำนวน ๕ ประเด็น

๖. แผนบริหารความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบของกลุ่มตรวจสอบภายใน สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

มิติ	ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบ	มาตรการป้องกันความเสี่ยง
๑. มิติการบริหารบุคคล	๑.๑ ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามระเบียบวินัย	<ul style="list-style-type: none"> - ความเสียหายต่อบุคลากรของกลุ่มตรวจสอบภายใน (โทษทางวินัย) - สูญเสียเวลาที่จัดหรือมอบหมายงานเพื่อทำแทนคนที่มาสายหรือไม่มาทำงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำรายชื่อบุคลากรผู้ที่มีประวัติการมาทำงานยอดเยี่ยม และมอบรางวัลไม่สายเรามีเฮ - มีการจัดทำแนวทางปฏิบัติในการปฏิบัติราชการของบุคลากรของกลุ่มตรวจสอบภายใน และกำหนดบทลงโทษกรณีละทิ้งหรือทอดทิ้งการปฏิบัติราชการ
	๑.๒ ความเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุให้ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	ความเชื่อมั่นต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรของกลุ่มตรวจสอบภายในต่อหน่วยรับตรวจ	<ul style="list-style-type: none"> - ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการและบุคลากรกลุ่มตรวจสอบภายใน ปฏิบัติตามระเบียบทางราชการ อย่างเคร่งครัด และมีการประเมินตนเองทุกปี
๒. มิติการบริหารทรัพย์สินของทางราชการ	๔.๑ เจ้าหน้าที่นำวัสดุ อุปกรณ์และของใช้ในราชการไปใช้ส่วนตัว	<ul style="list-style-type: none"> - การสูญหายของทรัพยากรของทางราชการ - ความเสียหายต่องบประมาณที่ต้องจัดหาเพิ่มเติม 	<ul style="list-style-type: none"> - ตั้งผู้รับผิดชอบหลักภายในกลุ่มเพื่อรับผิดชอบ ตรวจสอบ การใช้งานทรัพยากรของรัฐ - สอดส่องดูแลและกำกับโดยผู้บังคับบัญชา - ผู้ร่วมงานสังเกตสอดส่องดูแล ไม่เพิกเฉยและพร้อมตักเตือน

มิติ	ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบ	มาตรการป้องกันความเสี่ยง
๓. มิติการเบิกจ่าย	ความเสี่ยงที่จะเกิดความผิดพลาด และจากการอำพราง หรือปกปิด ข้อมูลของผู้เบิกจ่าย/ผู้นำจ่าย	<ul style="list-style-type: none"> - ส่งผลเสียต่องบประมาณ - ความเสียหายต่อเจ้าหน้าที่ ผู้กระทำความผิด - ความเสียหายต่อความน่าเชื่อถือ ภาพลักษณ์ขององค์กร 	<ul style="list-style-type: none"> - สอบทานจากผู้มีความชำนาญในเรื่อง เบิกจ่าย
๔. มิติการการจัดซื้อจัดจ้าง	๒.๑ เจ้าหน้าที่ไม่ชำนาญใน กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง เนื่องจาก กลุ่มตรวจสอบภายใน มีเรื่องการ จัดซื้อจัดจ้างน้อยครั้ง และ เจ้าหน้าที่ เพิ่งรับตำแหน่งใหม่	<ul style="list-style-type: none"> - เสียหายต่องบประมาณ - เสียหายต่อการขับเคลื่อนงานของ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา - เกิดความล่าช้าในเรื่องการได้มาของ วัสดุ ครุภัณฑ์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ศึกษาระเบียบและคู่มือการจัดซื้อจัด จ้างทุก ๆ ๓ เดือน - การสอบทานจากผู้ชำนาญก่อน นำเสนอ
๕. มิติการรักษาความลับทาง ราชการ	๕.๑ ความเสี่ยงด้านการรับ – ส่ง เอกสารลับหรือพยานหลักฐานอันเป็น ความลับ	๑. หากมีผู้นำข้อมูลไปใช้ในทางทุจริตหรือ มีผลประโยชน์ทับซ้อน/ผลประโยชน์ต่อ พวกพ้องจะเกิดผลกระทบต่อความ เสียหายของบุคคลที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> ๑. ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือ ประกาศที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> ๑.๑ พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ๑.๒ พระราชบัญญัติจดหมายเหตุ แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๖ ๑.๓ ระเบียบว่าด้วยการรักษา ความลับของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ ๑.๔ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

มิติ	ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบ	มาตรการป้องกันความเสี่ยง
			<p>๑.๕ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงาน สารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐</p> <p>๑.๖ ประกาศสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เรื่อง ข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๒</p> <p>๒. กำหนดให้มีนายทะเบียนหรือผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับ กรณีรับ - ส่ง เอกสารลับจะต้องเป็นหน้าที่ของบุคคลดังกล่าวโดยเฉพาะเท่านั้น</p> <p>๓. มีแนวทางปฏิบัติงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ของสำนักอื่นที่เกี่ยวข้องกับการรับ - ส่ง เอกสารลับ เช่น กำหนดบุคคล/การกำกับเอกสารลับ</p> <p>๔. สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษทางวินัยในการใช้ข้อมูลไปในทางไม่สุจริต เอื้อต่อพวกพ้อง หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน</p>

มิติ	ประเด็นความเสี่ยง	ผลกระทบ	มาตรการป้องกันความเสี่ยง
	๕.๒ ความเสี่ยงด้านการจัดทำเอกสารหรือการรวบรวมพยานหลักฐานอันเป็นความลับ	- กรณีพยานหลักฐานรั่วไหล โดยเจตนาทุจริต อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อกระบวนการงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลต่อการดำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรม	๑. เจ้าหน้าที่ผู้เป็นเจ้าของเรื่องจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบการจัดทำเอกสารลับเป็นการเฉพาะ ๒. ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานหรือผู้มีอำนาจหน้าที่ต้องควบคุมกำกับ และตรวจสอบมิให้ผู้อื่นล่วงรู้เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารลับ ยกเว้นเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ๓. ข้อมูลในคอมพิวเตอร์ต้องตั้งรหัสผ่านเข้าระบบคอมพิวเตอร์
	๕.๓ ความเสี่ยงด้านการจัดทำสำเนาเอกสารลับ	- กรณีพยานหลักฐานรั่วไหล โดยเจตนาทุจริต อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อกระบวนการงานที่เกี่ยวข้อง ส่งผลต่อการดำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรม	๑. กำหนดให้นายทะเบียนหรือผู้ช่วยนายทะเบียนข้อมูลข่าวสารลับเป็นผู้ดำเนินการในการจัดทำ/ควบคุมการทำสำเนาเอกสารลับ โดยให้ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้กำกับควบคุมการจัดทำเอกสารลับดังกล่าว ๒. การทำสำเนา (ถ่ายเอกสาร) และต้องให้นายทะเบียนควบคุมอย่างรัดกุม ไม่ทอดทิ้งเอกสารไว้โดยขาด ความระมัดระวัง จะต้องกระทำด้วยความรอบคอบ

ตารางที่ ๒ ตารางการเสนอขอปรับปรุงแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต ระหว่างปี (ทดแทนแผนเดิม)

หน่วยงานที่เสนอขอ		
วันที่เสนอขอ		
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงเดิม		
ชื่อแผนบริหารความเสี่ยงใหม่		
ผู้รับผิดชอบหลัก		
ผู้รับผิดชอบรองที่เกี่ยวข้อง		
เหตุผลในการเปลี่ยนแปลง	๑. ๒. ๓.	
ประเด็นความเสี่ยงหลัก	เดิม	ใหม่

บรรณานุกรม

๑. กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงาน ป.ป.ท.(๒๕๖๑).คู่มือแนวทางประเมินความเสี่ยงการทุจริต FRAs RISK-ASSESSMENTS.[ออนไลน์].เข้าถึงได้จาก http://acoc.ops.moc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=352. (วันที่ค้นข้อมูล ; ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓)
๒. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ : คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖. ออนไลน์ เข้าถึงได้จาก http://pacc.go.th/pacc_๒๐๑๕/rm๒๕๖๖/assets/files/maual-๐๓๐๒๒๕๖๖-๔.pdf
๓. แผนบริหารความเสี่ยงทุจริตประพฤติมิชอบ กลุ่มตรวจสอบภายใน ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕
๔. แผนบูรณาการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการด้านคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใส และป้องกันการทุจริต ของสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ หน้า ๓